

УДК 796.06

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ СФЕРИ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ В УКРАЇНІ

Ольга Хаусі, Валерій Хацько

*Дніпровський національний університет
імені Олеся Гончара (Україна)*

Фізична культура і спорт відіграють важливу роль у формуванні, зміцненні, збереженні здоров'я громадян, підвищенні працездатності та збільшенні тривалості життя, сприяють гармонійному розвитку людини, формуванню основних систем і вдосконаленню функціональних можливостей організму, забезпечують підтримання міжнародного спортивного авторитету України [2].

Проте останнім часом досить гостро постала проблема погіршення стану здоров'я населення України, викликана різними факторами. Основними причинами, що негативно впливають на стан здоров'я населення, можна вважати такі: погіршення умов праці, навчання, нестача відпочинку, стану навколишнього середовища, якість і структура харчування, недотримання раціону, збільшення стресових ситуацій, перевтома, недосипання, зниження рівня фізичної підготовленості та рухливості тощо.

Окрім того, за останні роки простежується тенденція до збільшення кількості людей, які вживають алкогольні напої, тютюнові вироби та наркотичні засоби. Також різні дослідження у сфері фізичної культури свідчать, що в молодого покоління на сьогодні значно знизилася рухова активність.

Водночас держава і суспільство недооцінюють соціально-економічну, оздоровчу і виховну роль фізичної культури та спорту, що негативно позначається на здоров'ї населення і соціально-економічному розвитку держави. Значне зниження рівня життя, порушення екологічної рівноваги та гіподинамія, що спостерігаються за останні роки, призвели до значного погіршення фізичного розвитку людей і рівня їхнього здоров'я [2].

Безумовно, заняття фізичними вправами є головною і єдиною можливістю, здатною запобігти фізичній деградації українського суспільства і зберегти здоров'я населення [1].

Незважаючи на європейську інтеграцію України, аналіз рівня охоплення українського суспільства масовим спортом засвідчує, що українці на сьогодні у декілька разів поступаються за цим показником європейським сусідам. В Україні до регулярних занять фізичною культурою і спортом залучена незначна частина населення, водночас у розвинутих європейських країнах цей показник може сягати понад 50 %.

Аналіз цього вказує на наявність таких основних проблем розвитку фізичної культури і спорту [1; 2]:

- 1) застарілість і недосконалість нормативно-правової бази розвитку фізичної культури і спорту;
- 2) незадовільний стан утримання та використання матеріально-технічної бази фізичної культури і спорту, а також невідповідність рівня наукового забезпечення сфери фізичної культури і спорту сучасним вимогам;
- 3) низька фізична підготовленість і фізичний розвиток учнівської молоді та збільшення кількості учнів та студентів, які віднесені за станом здоров'я належать до спеціальної медичної групи;
- 4) зниження престижності роботи у сфері фізичної культури і спорту через недоліки в оплаті праці та низький рівень соціальних гарантій;
- 5) «старіння» тренерського корпусу: сьогодні час середній вік тренерів, які працюють становить приблизно 50 років;
- 6) незначні розміри державного фінансування сфери фізичної культури і спорту, яке значно поступається європейському;
- 7) пасивна роль держави в залученні населення до занять спортом та майже повна відсутність системи пропаганди масового спорту.

З огляду на стан та основні проблеми розвитку фізичної культури і спорту в Україні головною метою для подальшого поліпшення становища є створення необхідних соціально-економічних, нормативно-правових, організаційно-технічних умов та забезпечення антикризових заходів щодо підвищення життєздатності сфери фізичної культури і спорту, її реформування у контексті сьогодення [1]. Для досягнення позитивного ефекту цих заходів необхідно визначити державну стратегію формування здорового способу життя, тому слід здійснювати постійний соціальний моніторинг та маркетинг, тобто залучити спеціальні дослідження, на підставі яких визначити специфічні потреби населення.

Розв'язання усіх зазначених проблем сприятиме поліпшенню стану здоров'я українців, подовженню тривалості життя, зменшенню середньої кількості днів тимчасової непрацездатності через хвороби та підвищенню ефективності праці населення.

Список використаних джерел

1. Рабей Н. Р. Стан та проблеми розвитку фізичної культури та спорту серед молоді України [Електронний ресурс] / Рабей Н. Р. – URL: <http://www.molodyvcheny.in.ua/files/conf/sport/02dec2014/59.pdf> (дата звернення: 18.04.2019).
2. Шестаков О. М. Основні проблеми розвитку фізичної культури і спорту в Україні [Електронний ресурс] / Шестаков О. М., Бронєць А. В., Муза І. М. – URL: http://www.rusnauka.com/27_NNM_2011/Sport/2_93553.doc.htm (дата звернення: 18.04.2019).